

[Indenrigsministeren.]

der er Vilje, er der ogsaa en Vej, og man maa i hvert Fald prøve paa, saa vidt jeg kan se, at gennemføre en Ordning. I det hele taget tror jeg ikke, man kommer uden om en videregaaende Klausulering end den, man i Øjeblikket har. Saa kan man naturligvis sige til mig — og det kunde med megen Ret siges fra Handelsministerens Side —: ja, du har let ved at snakke, for det er ikke dig, der skal gennemføre det. Men jeg tror alligevel, man maa gaa til det. Jeg kunde meget ønske, at man fik en Klausuleringsordning, som paa den ene Side stillede Træ til Raadighed, saa det virkelig var til Stede for det saakaldte frie Byggeri, og at man saa lod Resten gaa ind under Ordningen. Jeg behøver næppe at sige her, at jeg har ingen Interesse for og ingen Lyst til at skabe en Ordning, der giver Mulighed for Sortbørshandel med Træ og dermed for nogen Art af Sortbørsbyggeri. Jeg vil altsaa tro, at man maa gennemføre en saadan Ordning, og jeg kan heller ikke se rettere, end at en saadan Ordning vil være en rimelig Konsekvens af Gennemførelsen af det Cirkulære, som det ærede Medlem Hr. Fr. Dalgaard omtalte, og hvis Indhold jeg nu om et Øjeblik skal til at fortælle det ærede Medlem om, det Cirkulære, som Bygge- og Boligudvalget for en Tid siden tilstillede mig, og som jeg har ladet gaa videre til Handelsministeriet. Saa meget om Træet.

Det næste af de Materialer, som vi kommer til at beskæftige os med, og som volder Vanskeligheder, er Stenene. Der er jo i den sidste Tid, hvis man kan sige det saadan, hvirvlet en hel Del Støv op omkring Stenproduktionen. Man har ofte ligesom villet give det Udseende af, at der lavedes alt for faa Sten, og at der kunde laves saa forfærdelig mange flere. Jeg kan i det hele taget ikke frigøre mig for det Indtryk, at man fra visse Sider er meget travlt beskæftiget med netop at fremhæve Vanskelighederne ved den nuværende Situation, og jeg forstaar egentlig ogsaa godt, med hvilket Formaal det sker. Men det skal jeg lade ligge. Jeg tror altsaa, at man er kommet noget videre ud i Beklagelserne over Stensituationen, end de reelle Forhold i og for sig betinger.

Jeg skal ogsaa her nævne nogle enkelte Tal, som viser Stenproduktionen op igennem de sidste Aar. I 1938 produceredes der 425 Mill. Mursten, i 1939, som i alle Henseender betegner et Rekordaar, 538 Millioner. Det gik saa i 1945 ned til 341 Millioner, og man regner med, at Produktionen i indeværende Aar vil komme op paa 400 Mill. Mursten.

Men det skal indrømmes, at der har været Vanskeligheder. Som jeg allerede havde Lejlighed til at sige under Finanslovedebatten, skyldes disse Vanskeligheder mere Forholdene, som de var i Fjor, end Forholdene, som de er i Aar, og derfor tør man vel tro, at det kommende Aar i hvert Fald vil bringe en vis Bedring. Sagen er jo nemlig den, at man i 1945 for det første led under det tyske Forbud mod Eksport af Kul. Det medførte en meget skrap Elektricitetsrationering, som bibeholdtes et langt Stykke Vej frem paa Sommeren, og da man saa paa Teglværkerne endelig var klar til at sætte Produktionen i Gang, var en meget væsentlig Del af Arbejderne gaaet i Tørvemoserne. Man stod altsaa uden Mulighed for at faa Produktionen i tilstrækkeligt Sving i 1945. Man stod ogsaa uden Mulighed for at oparbejde den meget betydelige Reserve, som man plejer at have hvert Aar, naar Produktionen ved Nytaarstid er sluttet, en Reserve, der skulde dreje sig om Sten til omtrent en halv Snes Tusind Lejligheder. Det er denne Mangel paa Reserve, som vi faktisk lider under den Dag i Dag, men det er i alt Fald Handelsministeriets Opfattelse — og jeg kommer jo i de Bemærkninger, jeg gør her, i nogen Grad til at holde mig til Handelsministeriet, for det er trods alt dette Ministerium, der har med disse Forhold at gøre og har haft det i den sidste Tid —, at Stensituationen ikke er saa alvorlig som Træsituationen, idet man maa være af den Opfattelse, at Vanskelighederne med Hensyn til Sten kun er af forbigaaende Karakter. I alt Fald har man det absolutte Haab, at man i det kommende Aar vil komme op paa mindst de 400 Mill. Mursten, og jeg er vidende om, at man fører Forhandlinger med Teglværkerne med det Formaal selvfølgelig at bringe Produktionen endnu højere op.

De to Materialegrupper, jeg her har omtalt, er dem, som har voldt de største Vanskeligheder.

Jeg skal ogsaa sige lidt om enkelt andre Materialegrupper. De Oplysninger, jeg har derom, har jeg ogsaa — det erkender jeg stadig væk — maattet indhente fra Handelsministeriet. Man siger dér med Hensyn til Glas, at før Krigen fik Landet Halvdelen af sit Glas fra Hjemmeproduktionen og Halvdelen ved Import. I indeværende Aar har der været en Import paa 1 600 t og en Hjemmeproduktion paa 5 000 t. Det, som det kan komme til at knibe med her, er de nødvendige Materialer, og det er navnlig eet Materiale, som der er Mangel paa, og som der kan komme Van-